

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 212 בס"ד ערש"ק פר' גראשית (פערטן) כ"ז תשרי תשס"ד

דברים אחדים אחר הסתלקותו של מורנו ורבנו זיע"א

כשנפטר הרה"צ מנעסכין אמר אדמו"ר זצוקלה"ה (הבית אהרן תלמיד המגיד ממעזריטש) אם היו שואלים אותי הייתי אומר לאנ"ש אם היו מחזיקים באגודה אחת כמקדם יש בכוחם כמו בחייו ואפשר יותר, אז דער צדיק איז ניטא זאל מאן פארין לדירתו וכשאין לו הדירה אזי יסעו למקום שעמד הצדיק ואזי יהיה טוב בגשמיים וברוחניות.

ובשם הרי"ד מבעלז זצ"ל מובא שנאמר במדרש עה"פ הים ראה וינוס "מה ראה ארוננו של יוסף ראה" ונשאלת השאלה האם זכותם של משה ואהרן ושישים רבוא מישראל לא הספיק כדי שהים יבקע בשבילם עד שהיו צריכים לזכותו של יוסף הצדיק אך הענין הוא דאילו לא היו מעלים את ארוננו של יוסף היו בני ישראל חוששים שכל הניסים שנעשו להם עד הנה היו בזכותו של משה רבינו ע"ה אך מי יודע אם אחרי הסתלקותו יזכו גם כן לניסים ונפלאות על כן העלה להם הקב"ה את ארוננו של יוסף להראות שזכותם של צדיקים עומדת לעד גם אחרי פטירתם מן העולם וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם.

וזוה תוכן לשונו של אור החיים הקדוש (ריש פרשת האזינו) עוד ירמוז, אם יאזינו דברי תורה אז יהיו נקראים שמים, והוא אומרו האזינו, בזה אתם נחשבים שמים - שעל ידי מעשה הצדיקים גם החומר מהפכים אותו ועושים אותה צורה, ואומרו ותשמע הארץ וגו'. פירוש שאפילו אחר פרידת הנפש מהגוף ותשאר בחינת הארץ לבדה, אעפ"כ תשמע הארץ אמרי פי - הוא המאמר שמבטיח ה' לצדיקים שישמע גופם אחר שיהיה בארץ והוא אומרו ותשמע הארץ אמרי פי.

מורנו הרא"ש זיע"א היה נוהג לומר שבפועל אין כל הבלד בין עוה"ז לעוה"ב כענין אמרם ז"ל באבות (פ"ד כ"א) רבי יעקב אומר העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין. הרא"ש זצ"ל המחיש את דברי המשנה, באמרו העוה"ז דומה לפרוזדור והעולם הבא דומה לטרקלין הרי שהפרוזדור והטרקלין נעשין מאותו חומר וההבדל הוא שחדר זה משמש כפרוזדור והחדר השני משמש כטרקלין, ואם בעל הדירה יחפוץ בדבר יכול לערוך "שפוצים ושנויים" ולהפוך את הפרוזדור לטרקלין ואת הטרקלין לפרוזדור.

על בסיס הדברים האמורים הבהיר הרא"ש זיע"א כמה וכמה פעמים שהחיים והמות אינם גורמים להפרדה בין הדברים כך שאף לאחר ההסתלקות ממשיכים להיות בקשר כאשר מתכוונים ברצינות, לכן אנו פונים לחברים, להרתם ולהלכד כאיש אחד לחזק ולהתחזק בדרך ה' שהיא דרך האמונה הפשוטה וביטול העצמיות המלווה במעשי החדס וברבוי תפלה (רמז לדבר אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש וכו' אחת ר"ת אמונה חסד תפלה ותורה). בכח ההתלכדות בהמשכת עבודת הקודש בדרך האמונה הפשוטה כפי שהתווה מוה"ר הרא"ש זצ"ל נזכה שלא ימוש התורה מפינו ומפי זרעינו עד עולם כאמרם ז"ל (תענית ה') יעקב אבינו לא מת - מה זרעו בחיים אף הוא בחיים,

הרא"ש זיע"א היה רגיל להגדיר את ההדרכות בעבודת השי"ת בכותרת - דרך - (מזאל גייען אין דער וועג - ללכת בדרך) המושג "דרך" בעבודת ה' שונה ממושגים קיומיים במעשי התורה והמצוות. השווה לדבר שלמה המלך ע"ה (משלי ג) בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך. מושגים קיומיים בתורה ובמצוות דומין למבנים אשר בצדי הדרך. בקצרה, עבודת ה'. אבל הדרך עצמו הוא מה שאנו קוראים כביש שביל וכד'. ודומין לעבודה העצמית בתקון המדות כלשון העם: דרך הרחמים, דרך הנדיבות דרך הענוה וכו' (מלכים). ע"פ זה אין כל פלא שמגוון הקשת הרחבה של החברים כל כך בולט. כי הרא"ש זיע"א הנחה אותנו בדרך ה' והדרך הסלולה מאפשרת מעבר לכל דכפין, שדרך זו היא דרך הבעש"ט ומשיח צדקנו. תפלתנו: שנזכה ללכת בדרך שהתווה לנו ולקשר עצמנו בדרכו ותהא נשמתו צרורה בצרור החיים עד ביאת גואל צדק בב"א.

שיחת א"י ר' אשר זיע"א סאמא לפרשת צו תש"ל (המשק). נכתב ע"י הר"ם כפ' הכותל.

צריחת אדה"ר ציום הששי (המשך)

תקציר אהמלק הראשון

{הקב"ה ברא ביום הששי את האדם בצלם אלקים הגוף קרוץ מחומר והנשמה מושפעת מתחת כסא הכבוד ובה כח הדבור והדעת. תפקיד האדם להשתמש לעת הצורך מכל גורמי הבריאה כולל בעלי חיים, ולהתפעל בכל עת מהפשטות של בעלי החיים ושאר נבראים. והנה אם לא היה חוטא היה מקרין מהצלם האלקי על כל פרט ופרט בבריאה כפי שהיה לפני חטא עץ הדעת. ועכשיו שנכשל הרי הוא דומה לבהמה, אך אינו דומה לבהמה כי הבהמה אינה יודעת שהיא בהמה והאדם כן מסוגל לדעת שהוא בהמה. אפשר שלמרות שנלקח מאדה"ר הצלם האלקים בכ"ז לא נלקח ממנו הנשמה האלקית. וממילא יכול דרכה לתקן את הבריאה באמצעות הכרת השפלות.

כאשר יתוקן האדם נגיע עד למדרגת אדה"ר קודם החטא שהוא בחינת מלאך בתוך האנוש הנקרא "צדיק אמת" כאשר דרך השפלות חזרת הצלם האלקי. אדה"ר נברא ביום ששי כדי להכיר בבהמיות שלו (במיוחד לאחר החטא) וכדי להכנס במהרה לבחינת שבת. והנה אילו לא היה נכשל בעץ הדעת היה מגיע לבחינת שבת עוד ביום הששי ומאחר שחטא לא זוכים לבחינת שבת רק ביום השביעי, אבל בביאת המשיח - שלמות הבריאה תראה הבריאה בשתי הבחינות. בחינת שבת בימות החול שלמות העשיה, שבת שבתון ביום השביעי}.

להוי ידוע שבתחילת התהוות של אדה"ר ביום הששי היה בבחינת מלאך בכח אנוש בגלל הצד החומרי שבו הנקרא פריון האדמה. ובאם שהיה עומד בנסיון ההופך את יום הששי לבחינת שבת ואת יום השביעי לשבת שבתון. היה עובר שני

שלבים את ימות החול. קרי יום הששי היה קולט בבחינת מלאך בכח האנוש. דהיינו שאדה"ר היה עדיין נברא אלא ברמה הגבוה ביותר כמו דרגת המלאכים שאינם נראים לנגד עינינו. ואח"כ בהגיע יום השביעי בחינת שבת היה מגיע לבטול עצמי מוחלט כאלו לא קיים כלל וכלל. וכל קיומו אינו אלא להכיר שלית ליה מגרמי כלום והכל מציאות הוי' ברוך הוא ואין בלתו. בחינה זו תקרא שבת שבתון. כי שבת אחת הוא בחינת מלאך בכח האנוש ושבת שבתון בבחינת ביטול מוחלט עד דאינו מציאות כלל בלתי לה' לבדו. כך שאפילו התחושה שלית ליה מגרמי כלום לא תבא בכח האנוש כי כבר נמצא בבטול עצמי מוחלט.

לפי הדברים האמורים עולה שיש הבדל בין בחינת שבת ושבת שבתון בזמן הזה. לבחינת שבת ושבת שבתון בימות המשיח שלמות הבריאה. בזה"ז שבת (שהוא יום השביעי) כוחו יפה לתת מזון לנשמת האדם שמקורו כסא הכבוד מהמקור הרוחני של הבריאה הנקראת שבת. ואם נזכה לעבודת הצדיק האמת אזי מה שמוגדר ימות החול יוגדר לצדיק האמת בחינת שבת ומה שמוגדר יום השביעי יום השבת יוגדר אצל צדיק האמת שבת שבתון. כאשר כח הצדיק הוא בזה שמכיר שפלותו שדומה לבהמה ממש. כל זה שייך בזה"ז. אבל בזמן המשיח שאז מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים או לא יצטרכו לעבודת צדיק האמת בהכרת השפלות. כי בזמן המשיח לא יהיה מציאות כלל ולא יצטרכו הכרה דלית ליה מגרמי כלום רק שאין צורך להכרת השפלות אלא פשוט יהיו בבטול עצמי מוחלט.

למצב של ימות המשיח יתקיים הפסוק (ישעיהו

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מנחם קודש

212 x

את המשיח לא יעדר אף אחד. דוקא מחמת ההתערותא מלתתא הבאה מפשוטי העם. הרא"ש המחיש את דבריו ואמר אתה מכיר את המנוף יש איזה כף (מזלג) גדול הנפתח ונסגר, המנוף מוריד את הכף לתוך ערימת האבנים או העפר וכד' מרים את התכולה ומעביר אותה למקום אחר. ברור שהמנוף אינו יכול להעלות את הכל, חלק מהתכולה תשאר על הארץ שלא תתפס כלל בכף. וחלק אף שנתפסו הם נופלים באויר, ועכשיו תתבונן בטרקטורים שיש להם כף ארוך המעלה מלמטה למעלה שם כבר יכול להיות שהטרקטור ירים את הכל. כן הדבר לעניינינו המשיד הרא"ש: הצדיקים דומים למנוף המרימים את פשוטי העם מלמעלה בצורה כזאת אי אפשר להרים את כולם ויש גם נפילות בדרך. אבל אנו פשוטי העם מה אנו. ועתה תתבונן ותראה איך שכולם כאן רוקדים מעלים רגלים מתעלים מתלהבים וכו' הם פשוט מתעלים מלמטה למעלה בדומה לטרקטור עם הכף הארוך בעז"ה בהתעלות זו לא תהיה כל נשירה ויקויים בנו למעני למעני אעשה (ישעיהו מח).

הרא"ש נאנח ואמר: למדות היופי והגלוי של ימות המשיח אני מאד חושש ממשבר וזאת מחמת חשש של בקע באחדות. אל תחשוב שהיצה"ר יפרגן לנו את המשיח כל כך מהר. היצה"ר יעשה את הכל על מנת להפסיק את אותה ההתעלות המתמדת. והעצה הפשוטה שלו היא פרוד. הרא"ש הדגים דבריו שוב באותו טרקטור עם הכף הארוך ואמר: תתאר בעצמך יש סדקים בכף יש חורים בתוך הכף יש חלקי כף שבורים האם יוכלו להעלות את כל התכולה? נמצא שהעבודה העיקרית והקשה ביותר בימות המשיח הוא האחדות.

למעני למעני אעשה, שהוא בלי שום אחיזה אנושית כלל וכלל. כלשוננו של הרא"ש און העם וועט בטל וערין אלע רעבאלאך (יתבטלו כל האדמוריו"ת) כדי שיהיה בטול מוחלט והרי הצדיק האמת למדות גדלותו (בהשוואה לשאר בני אדם אמנם) עדיין נאחו במציאות טבעי וגופני. הלא ההתבוננות בהכרת השפלות מחייבת התחברות כל שהיא לעולם הטבע משא"כ בשלמות הבריאה שאף הכרת השפלות תהיה מיותרת מחמת הצורך להיות בביטול מוחלט, ואז הצעקה ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו תבקע מפשוטי העם ומהצדיקים האמיתיים גם יחד וכל היתרון של הצדיק הוא בזה שמרגיש על עצמו שהוא כבהמה ממש ולכך נקרא צדיק אמת כי יודע את האמת. אך אין בזה בכדי להשפיע על שלמות הבריאה. אמנם צדיק האמת כלפי עצמו עולה ומתעלה מדרגה לדרגה בכח הכרת השפלות והכרת הבהמיות וכד' וכאשר יגיעו לשלמות הבריאה יהיה צדיק האמת בבטול כל כך חזק ומוחלט עד שיתבטל ממנו בחינת צדיק אמת וישאר רק בחינת רבש"ע.

הרא"ש נשאל איך אפשר לומר על קרוץ מחומר שיהיה בחינת רבש"ע ענה הרא"ש מיניה וביה ואמר כתוב בתורה (שם כב כא) אלקים לא תקלל, והכוונה לת"ח וכן עד האלקים יבא דבר שניהם (שם כב ח) ופרש"י דיינים. איך אתם הופכים את בני אדם לקראתם אלקים, אלא שברור לנו שאין הכוונה על בני אדם שיקראו אלקים אלא על התפקיד שלהם להיותם תלמידי חכמים או דיינים. כך גם בשלמות הבריאה באמת לא יהיה כל הבדל בין צדיקים לאנשים פשוטים כי הכל מציאות הוי' הרושם שישאר מצדיק האמת הוא מעצם ההתבטלות.

הרא"ש המשיך בהסבר בהודמנות שהיה במירון ואמר כאן אין רעבאלאך (אדמוריו"ת) כולם שוים כאחד כולם מתעלים כאחד וכאשר יביאו

פנינים יקרים

בענין התקשרות חברים, איתא בכתבי האר"י זלה"ה אשר לפעמים בהתקשר אדם לחברו יכול להיות שיוציא אחד מחברו את הטוב של חברו וישאר הוא הוכפל בכי טוב, היינו חלק הטוב שלו וגם חלקו של חברו בטובו, וחברו יוציא ממנו את החלק הרע שלו וישאר חברו הוכפל ברע רח"ל. אמנם העצה טובה להנצל מזה היא, כי כשיתקשרו יחד בהתקשרות נאמנה וחזקה באהבה גמורה, אז יקבלו דין מן דין את הטוב שבכאור"א, ובחינת הרע של שניהם יתבטל במיעוטו ויוגבר ויוכפל הטוב אצל כאור"א. אבל אם ההתקשרות שלהם אינה באמת ורק לפנים, אזי הסכנה גדולה כנ"ל. וע"ז כיוונו חז"ל במאמרם (תענית כג:) או חברותא או מיתותא, ר"ל או חברותא היינו אם ההתחברות וההתקשרות חזקה כראוי, כי אז כאור"א יתחבר עם החלק הטוב של חברו ויוכפל הטוב אצל כאור"א, ואם לא תהי' ההתחברות כראוי היינו או מיתותא ר"ל מיתת הנפש רח"ל. כי יכול להיות שחברו יוציא ממנו את החלק הטוב שבו והוא יוציא מחברו את החלק הרע שלו, וישאר הוא בחלק הרע שלו ושל חברו, שזה נקרא בחי' מיתה רח"ל. ע"כ צריך להיזהר בענין אהבת חברו שתהי' באמת ובלב שלם ובנפש חפיצה, ואז יהיה הטוב לו ולחברו.

צריך להיות אוהב ודבוק בכל לבבו ובכל נפשו אל חבריו אשר אתו עמו, וכמאמר הרה"צ מו"ה אברהם זי"ע מארי דא"י (מקאליסק) שהשפע הולך תמיד ע"י האיש ראש הדור לכלל ב"י ובכ"ז לפעמים נסתם מאיזה פרט, אמנם ע"י אהבת חברים יחד חוזר אליו באור המאיר מאחד לחברו וכמאה"כ (מלאכי ג, טז) אז נדברו יראי ה'. ר"נ זי"ע אמר שדרך שיירה במדבר כל זמן שאחד חולה הר"י הם סובלים ונושאים אותו, וענין אהבת חברים הוא כמו משל הנמצא בגחלת אשר ע"י שניהם חוזרים ונופחים ועי"ז מתקיים הניצוץ בגחלת. יש בזה מעיינות חיים דברי אל"ח באין שיעור, ורק הקיצור הנצרך למאד כתבתי. ובפרט בעתים הללו, אי אפשר כלל כ"א ע"ד ראשי הדברים אשר כתבתי. ואנא ה' יהי' נא בעזרנו ויחוס עלינו ועל נר"ן שלנו בתוך כב"י בזה ובכא עד ביאת הגואל א"ס.

(תורת אבות)

המערכת פונה לכלל החברים למי שיש לו חומר כתוב משיחותיו או מהנהגותיו או ממכתביו או קלטות להמציאו למערכת ולטובת הכלל נפרסמם בע"ה, כמז"כ בדעת המערכת להביא בעלון הוראות והנהגות טובות שנהג בהם הרא"ש זצ"ל מתוכם הנהגות המקובלות מקדמא דנו והרא"ש זיע"א הקפיד וזירז לנהוג בהם וכן הנהגות מקוריות אשר הרא"ש זיע"א הוציאם מן העלם אל הגלוי.

שהשמחה במעונם

הר"ר יוסף אורלנצ'יק ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר שלמה אורלנצ'יק ומשפ' להולדת הבן

הר"ר שלום נגר להולדת הבן

הר"ר חיים קירשנבוים להכנס הבן לעול המצוות

ה"ל ע"י
משרכת החברותא
רח"שני 3

02-5829688 ☎

פקס: 02-5325477

ת.ד. 5080

ירושלים 91050